

Jalakäijate ja autojuhtide käitumine vöötrajal

2011

sisukord

1	Autojuhtide käitumine vöötrajal	5
2	Liikluskampaania märkamine	12
3	Suhtumine piirkiiruse vähendamisse kesklinnas	20
4	Uuringu kokkuvõte	27

Jalakäijate ja
autojuhtide
käitumine vöötrajal
2011

Autor
Tatjana Kriger

Klient
Maanteeamet

Kuupäev
20.10.2011

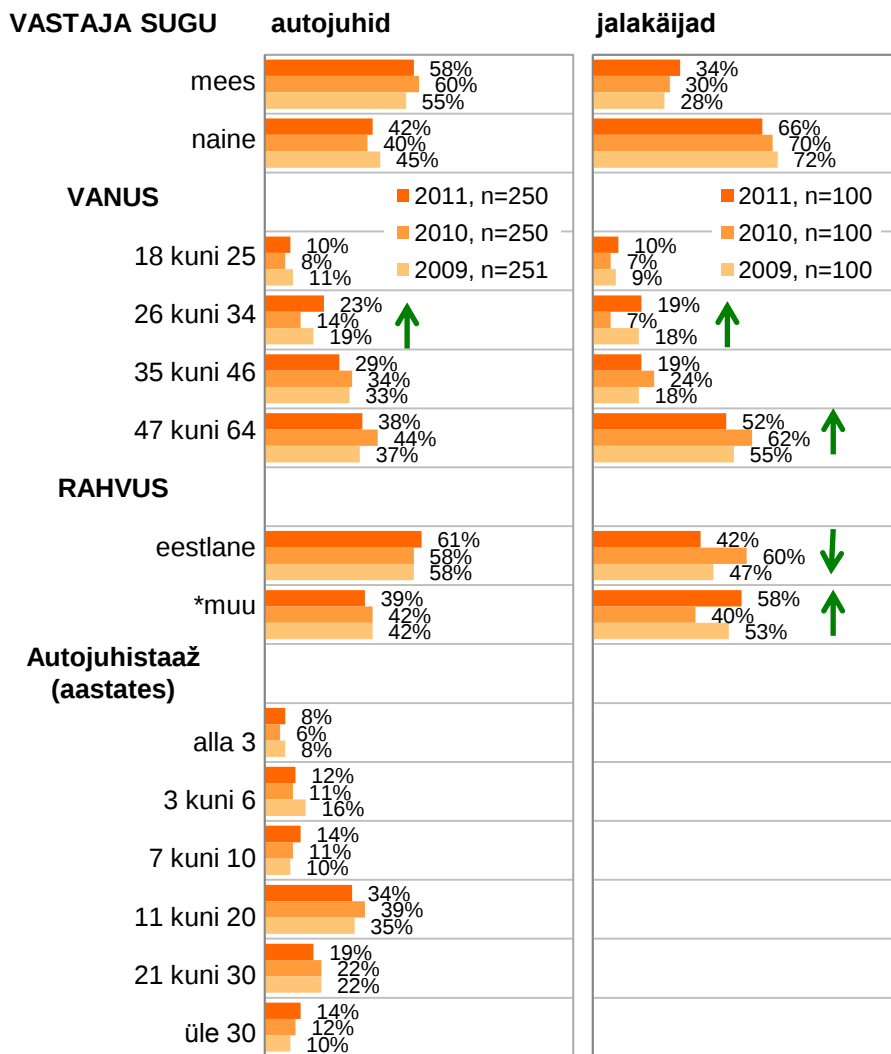
| © TNS

uuringu eesmärk ja metoodika

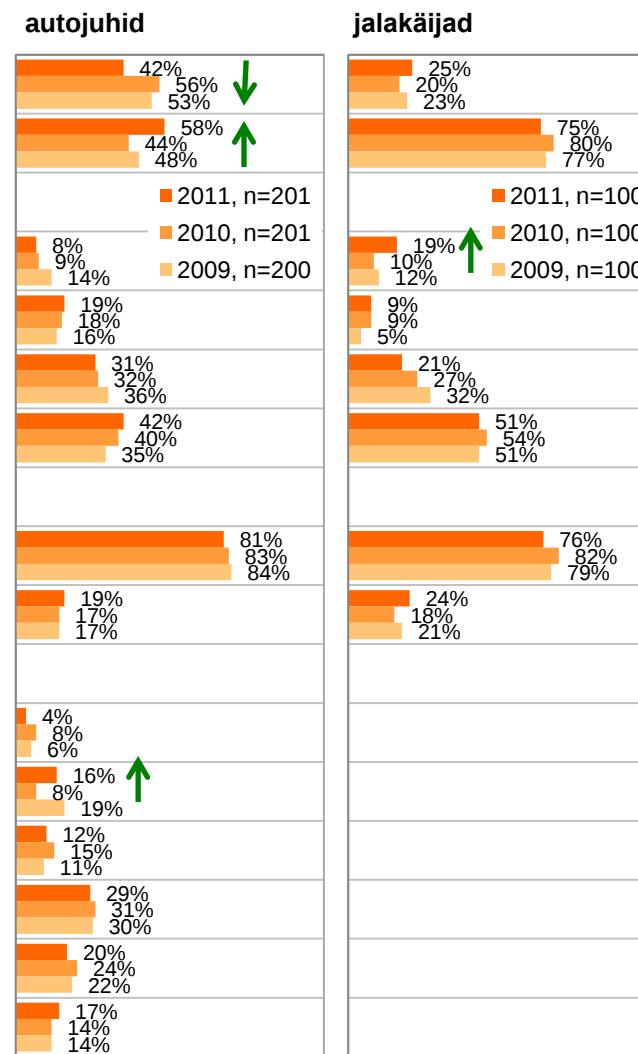
- Liiklejate uuringu **põhieesmärk** oli hinnata liiklejate käitumist Tallinnas ja Tartus. Selleks korraldas TNS Emor küsitluse autojuhtide ja jalakäijate seas Tallinnas ja Tartus. Aruandes on uuringutulemusi võrreldud eelnevate aastate samalaadsete uuringutega.
 - Uuringu peamised teemad olid järgmised:
 - autojuhtide käitumine vöötradel ja kiiruspiirangust kinnipidamine;
 - liiklusohutuskampaania märkamine, hinnang sellele, kuivõrd mõjutas kampaania liiklejate käitumist ning kuivõrd aktiivselt üleskutset järgiti;
 - liiklejate suhtumine piirkiiruse vähendamisse kesklinnas.
 - **Uuringu meetod ja üldkogum**
 - CATI (Computer Assisted Telephone Interviewing), sh 25% mobiilinumbrate valim.
 - Tallinna ja Tartu autojuhid ning jalakäijad vanuses 18–64 aastat, üldkogumi suurus Tallinnas on 261 000 inimest ja Tartus 65 600 inimest.
 - **Küsitlusperiood:** 22.–26. september 2011
 - Kokku küsitleti **651 liiklejat, sh 451 autojuhti ja 200 jalakäijat.**
 - Autojuhtide valim Tallinnas oli 250 inimest ja Tartus 201 inimest.
 - Jalakäijate valim mõlemas linnas oli 100 inimest.
 - 250 ja 200 vastaja puhul on tulemuste valimiviga kuni $\pm 7\%$, 100 vastaja puhul kuni $\pm 10\%$.
 - Uuringu tellija on Maanteeamet. Uuringu tulemuste omandiõigus kuulub uuringu tellijale.
- Aruande sisust:
- tulemused on aruandes esitatud nendes sihtrühmades, kus vastajate hulk on tulemuste esitamiseks piisav;
 - aruandes on olulisemad erinevused ja muutused võrreldes eelmise aastaga tähistatud ringide ja nooltega. Need erinevused on ka statistiliselt olulised.

vastajate profiil (veeru% vastavast sihtrühmast)

TALLINN

TARTU

*Tartu "muust rahvusest" autojuhtide arv on uuringus liiga väike selleks, et seda erinevate vastusevariantide põhiselt analüüsida.

autojuhtide käitumine vöötrajal

1

autojuhtide hinnang oma käitumisele on aasta-aastalt positiivsem

pooltel juhtudel annab reguleerimata ülekäigurajal jalakäijatele teed kohe esimene mööduv auto

- Reguleerimata ülekäiguraja ees peatub üha enam autojuhte – nende juhtide osakaal, kes enda sõnul kindlasti reguleerimata ülekäiguraja ees peatuvad, on sellel aastal 73% (2010. aastal 69%).
 - Reguleerimata ülekäiguraja ees peatuvate autojuhtide osakaal on oluliselt kasvanud Tartus ning seda eelkõige meeste, 18–34-aastaste ja alla 6aastase staažiga autojuhtide arvelt.
 - Tallinna autojuhtide suhtumises üldiselt olulist muutust toimunud ei ole. Küll aga on kindlasti peatujate osakaal kasvanud 35–46-aastaste ning mitte-eestlaste seas.
- Ka jalakäijad on arvamusel, et neile tee andmine ülekäigurajal on paranenud. Siiski on see näitaja väiksem kui eelmisel aastal ning kasvanud on nende jalakäijate hulk (eriti Tallinnas), kes arvab, et olukord teeandmisel ei ole muutunud. Samas väidab iga teine jalakäija, et reguleerimata ülekäigurajal annab talle teed kohe esimene mööduv auto ning selles osas on eelmise aastaga võrreldes toimunud märgatavad positiivsed muutused. Kas jalakäijad hakkavad autojuhtide viisakusega harjuma ja muutuma veelgi nõudlikumaks?

autojuhtide käitumine vöötrajal

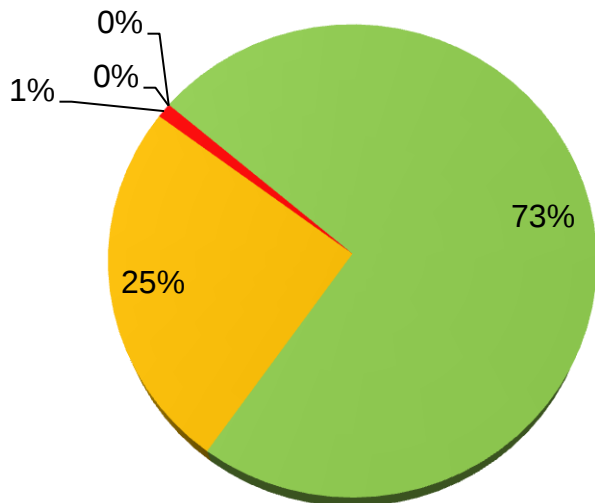
eelmiste aastate võrdluses

(% kõikidest autojuhtidest)

Kas Te peatute reguleerimata ülekäiguraja ees juhul, kui üks inimene ootab kõnniteel sõidutee ületamise võimalust?

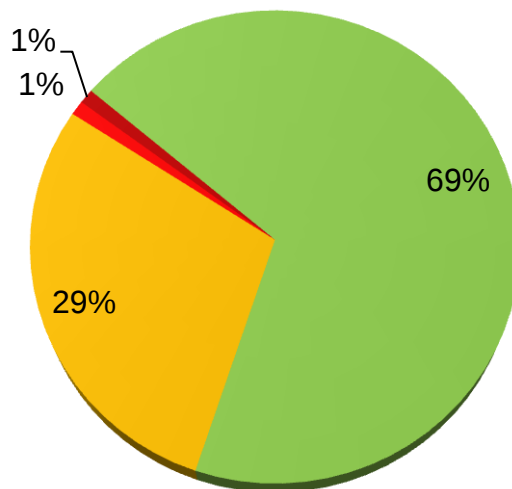
2011

- kindlasti peatun
- pigem peatun
- pigem ei peatu
- kindlasti ei peatu
- ei oska öelda

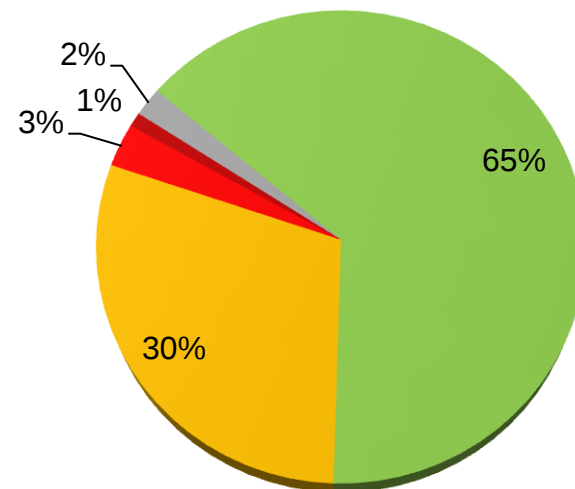
2010

- kindlasti peatun
- pigem peatun
- pigem ei peatu
- kindlasti ei peatu
- ei oska öelda

2009

- kindlasti peatun
- pigem peatun
- pigem ei peatu
- kindlasti ei peatu
- ei oska öelda

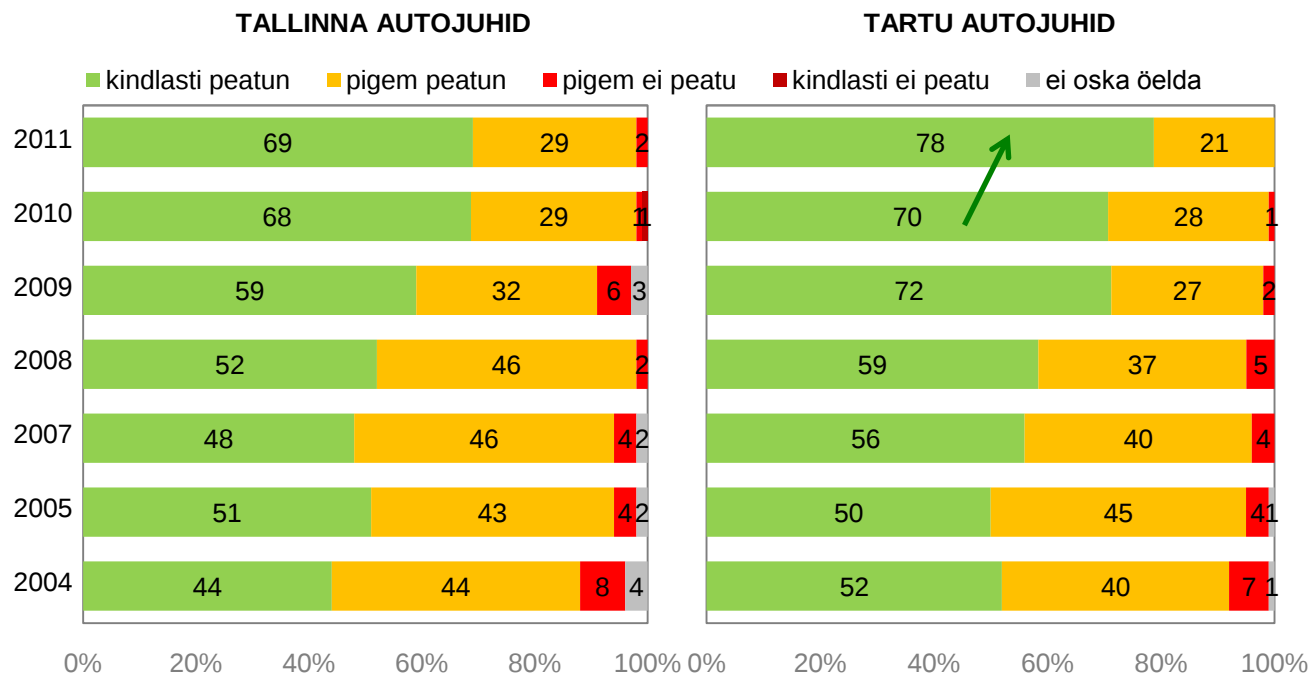

autojuhtide käitumine vöötrajal

linnade ja aastate lõikes

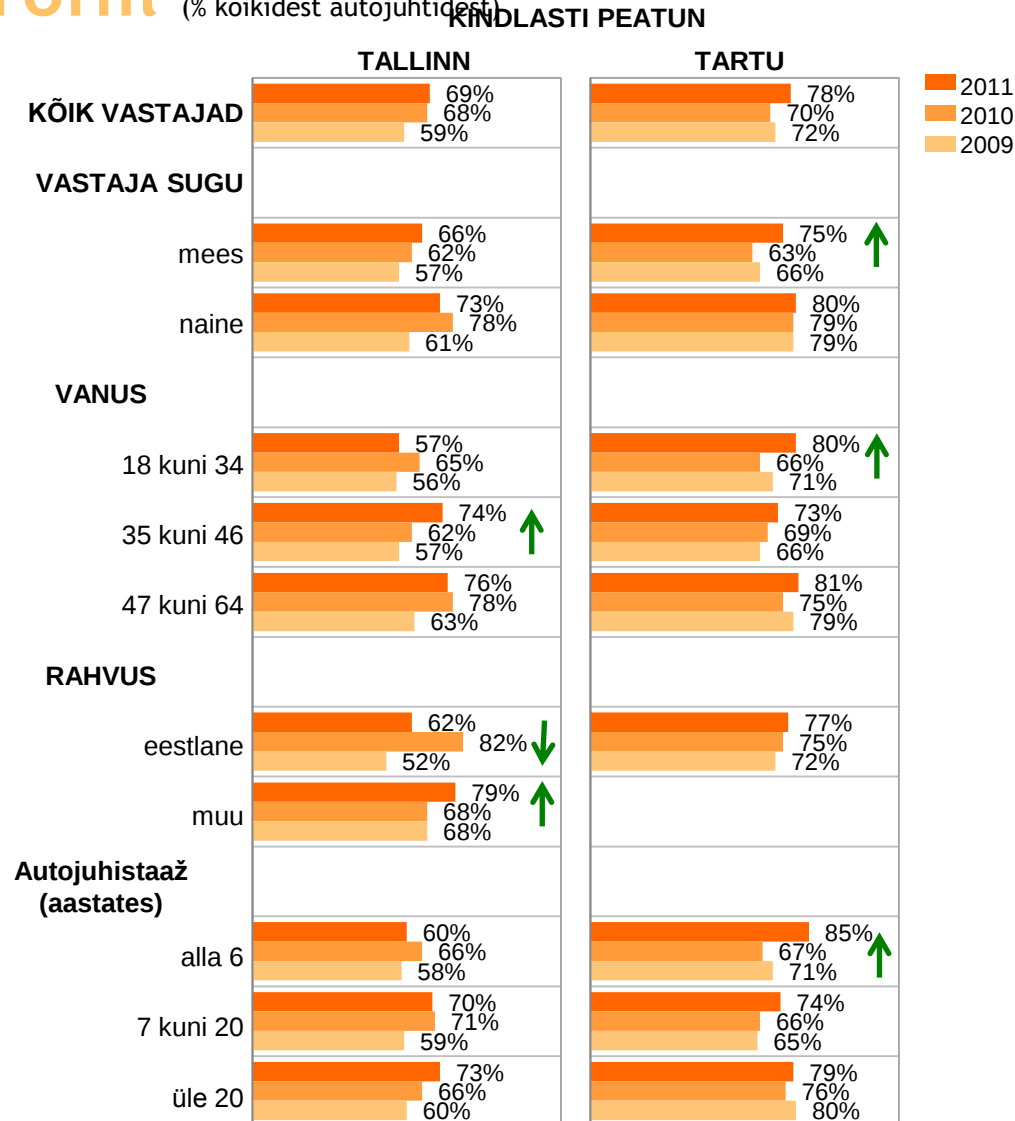
(% kõikidest autojuhtidest)

Kas Te peatute reguleerimata ülekäiguraja ees juhul, kui üks inimene ootab kõnniteel sõidutee ületamise võimalust?

kindlasti teed andvate autojuhtide sots.dem. profiil

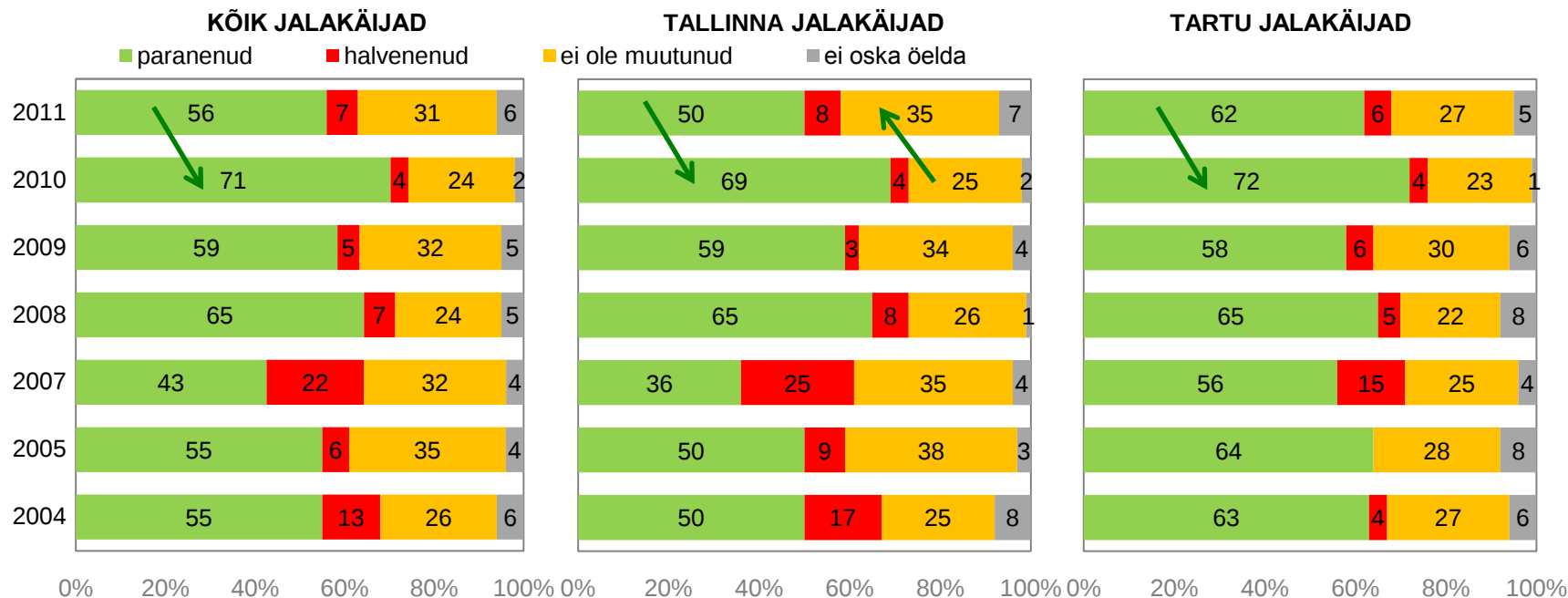
(% kõikidest autojuhtidest)

jalakäijate hinnang autojuhtide käitumisele

(% jalakäijatest)

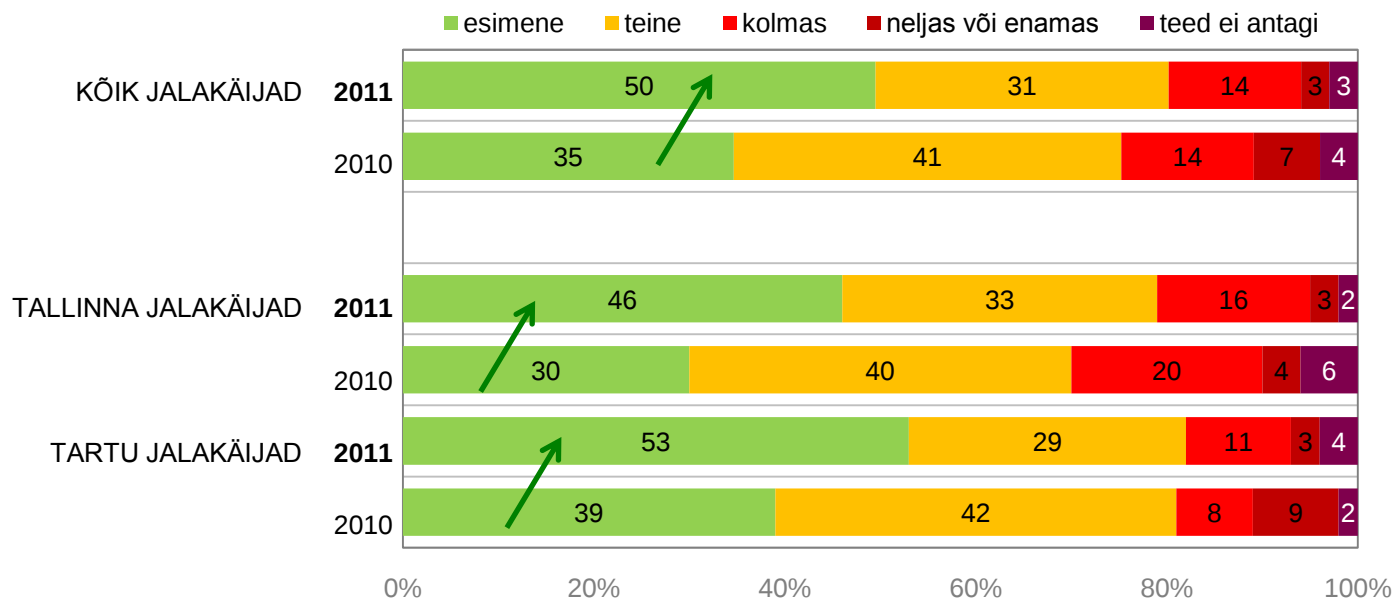
Kas Teie hinnangul jalakäijale tee andmine ülekäigurajal on paari viimase aastaga võrreldes ...

reguleerimata ülekäigurajal annab teed enamasti esimene auto

(% jalakäijatest)

Kui Te soovite reguleerimata ülekäigurajal sõiduteed ületada, mitmes auto Teile üldjuhul teed annab?

liikluskampaania märkamine

2

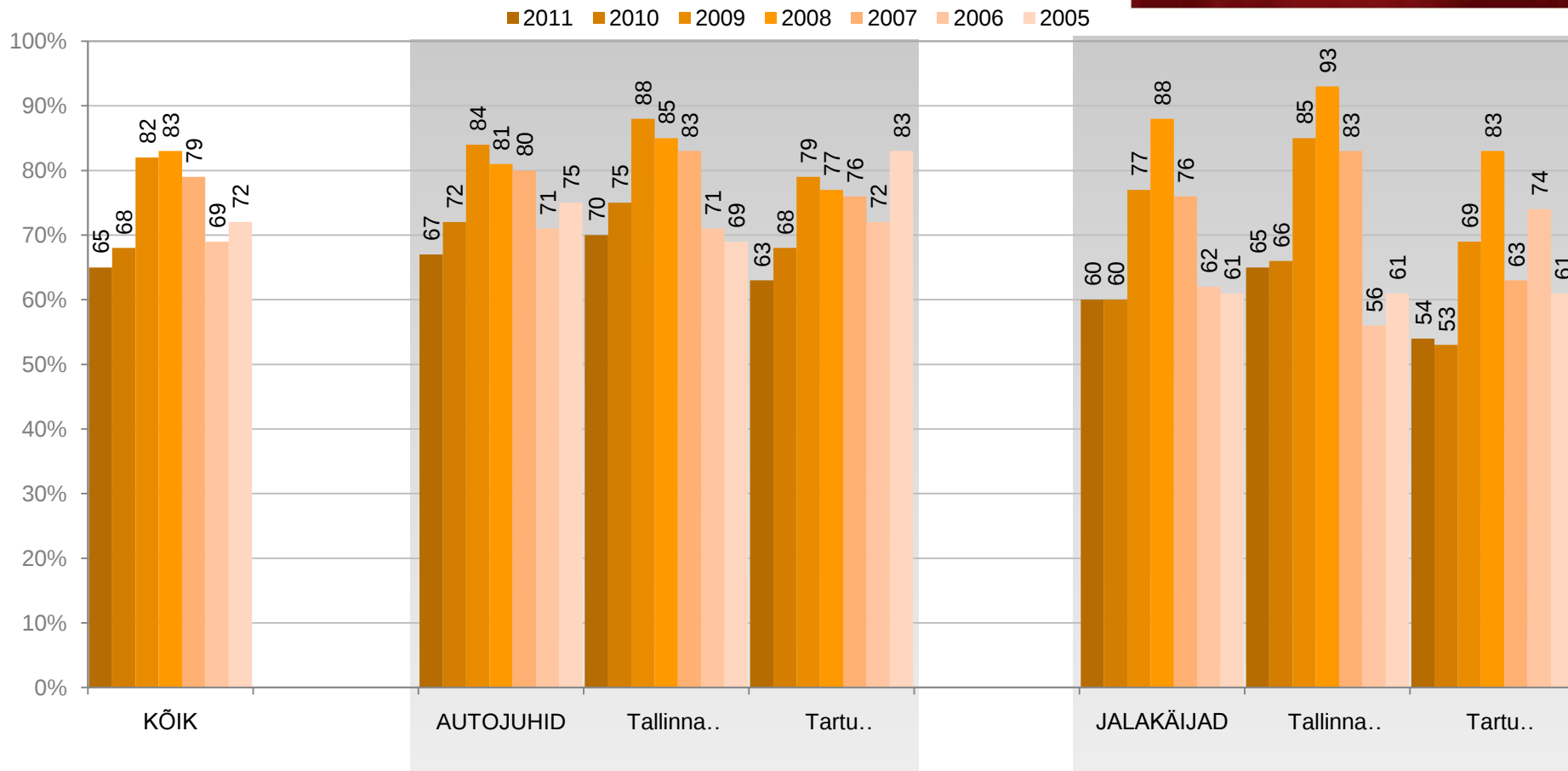

välimeedias sel aastal kampaania märkamine väiksem enamik liiklejaid järgis üleskutset

- Liikluskampaaniat on märganud 67% kõikidest liiklejatest ning see näitaja on püsinud eelmise aasta tasemel. Sarnaselt eelmisele aastale on kampaania kõige enam jäänud silma Tallinna autojuhtidele ja jalakäijatele. Tartus märkas seda mõnevõrra vähem liiklejaid, kuid samamoodi jäi kampaania enam silma autojuhtidele kui jalakäijatele.
- Peamiste meediakanalitena nimetatakse spontaanselt varasematele aastatele sarnaselt televisiooni ja välimeediat.
 - Välireklaami nägemine on aga oluliselt langenud kõigi liiklejate seas. Selle põhjuseks võib olla sellel aastal kasutatud tagasihoidlikum/vaoshoitum visuaalne lahendus. Telereklaami märkamine on vähenenud jalakäijate seas, eriti Tartus.
 - Märgatavalt enam on kampaaniat sel aastal märganud raadios. Liiklust reguleerivad politseinikud on enam jäänud silma Tallinna autojuhtidele ja Tartu jalakäijatele ning vähem Tallinna jalakäijatele.
- Kampaaniat märganud liiklejad usuvad, et see on nende käitumist ka positiivses suunas mõjutanud – 79% reklaame märganutest on seda meelt ning neid on eelmise aastaga võrreldes rohkem. Samuti on vähenenud nende hulk, kes arvavad, et kampaania ei mõjutanud liiklejate käitumist.
- Liikluskampaania positiivset mõju kinnitab ka fakt, et enamik (üle 60%) liiklejatest järgis enda sõnul üleskutset alati ning see näitaja on autojuhtide seas eelmise aastaga võrreldes oluliselt tõusnud.

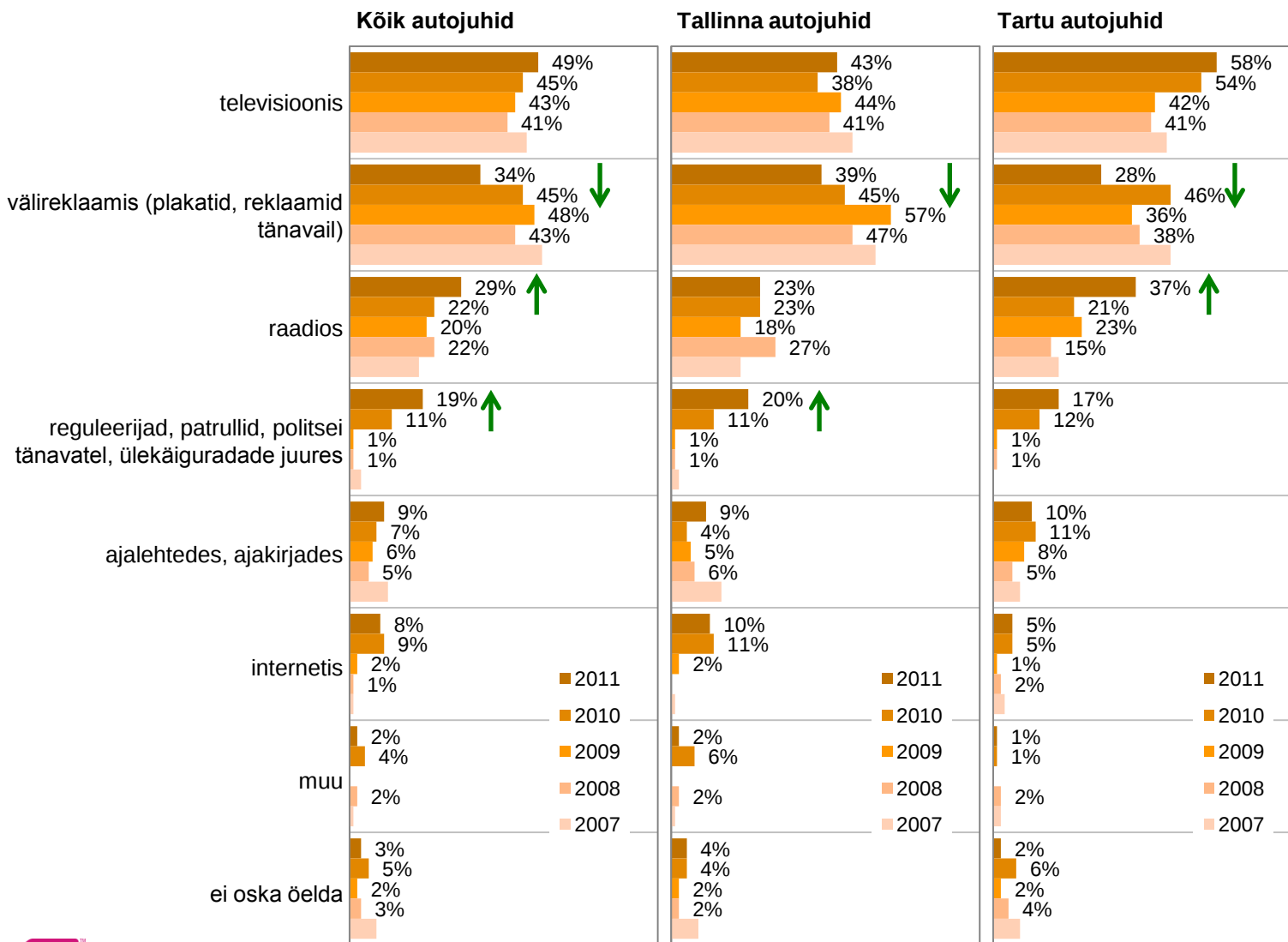
liikluskampaania märkamine

(% vastavast sihtrühmast)

liikluskampaania märkamine meediakanalites – autojuhid

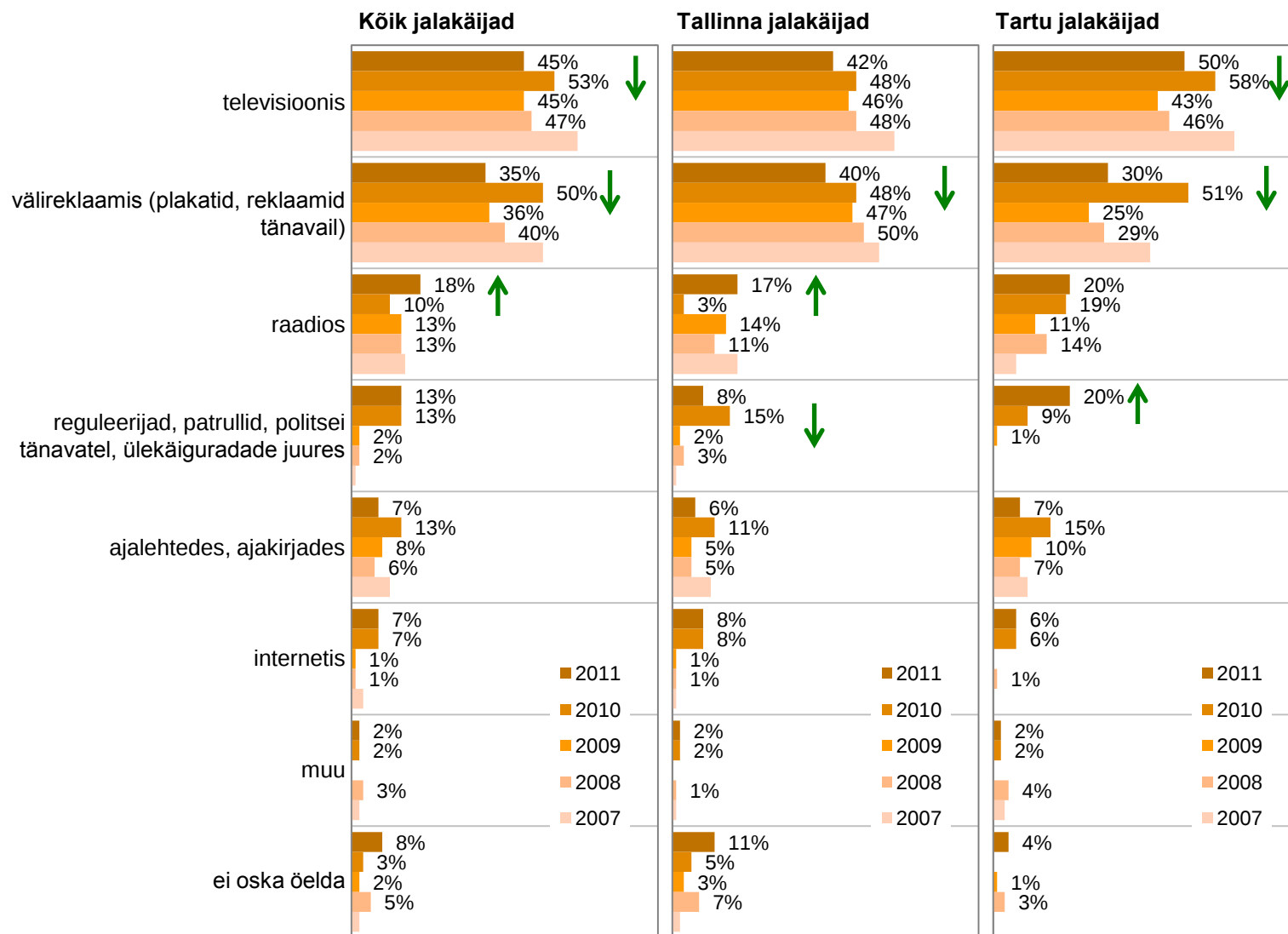
(veeru% sihtrühmast, kes märkasid reklaami)

Jalakäijate ja autojuhtide käitumine võõrajal | liikluskampaania märkamine

liikluskampaania märkamine meediakanalites – jalakäijad

(veeru% sihtrühmast, kes märkasid reklaami)

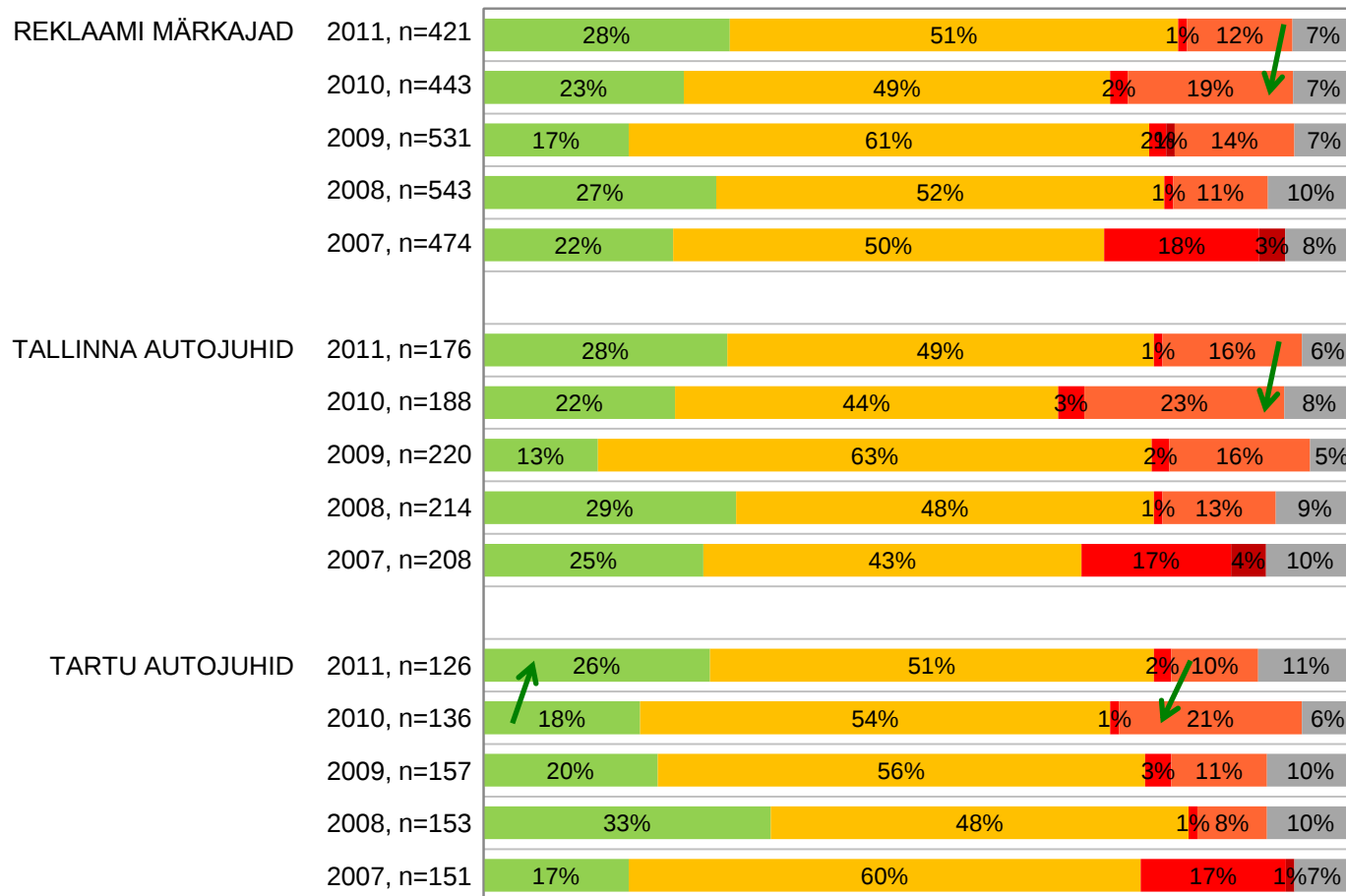

Jalakäijate ja autojuhtide käitumine vöötrajal | liikluskampaania märkamine

liikluskampaania mõju liiklejate* käitumisele – autojuhid

(% nendest, kes märkasid reklaami)

■ kindlasti positiivselt ■ pigem positiivselt ■ pigem negatiivselt ■ kindlasti negatiivselt ■ kampaania ei mõjutanud liiklejate käitumist ■ ei oska öelda

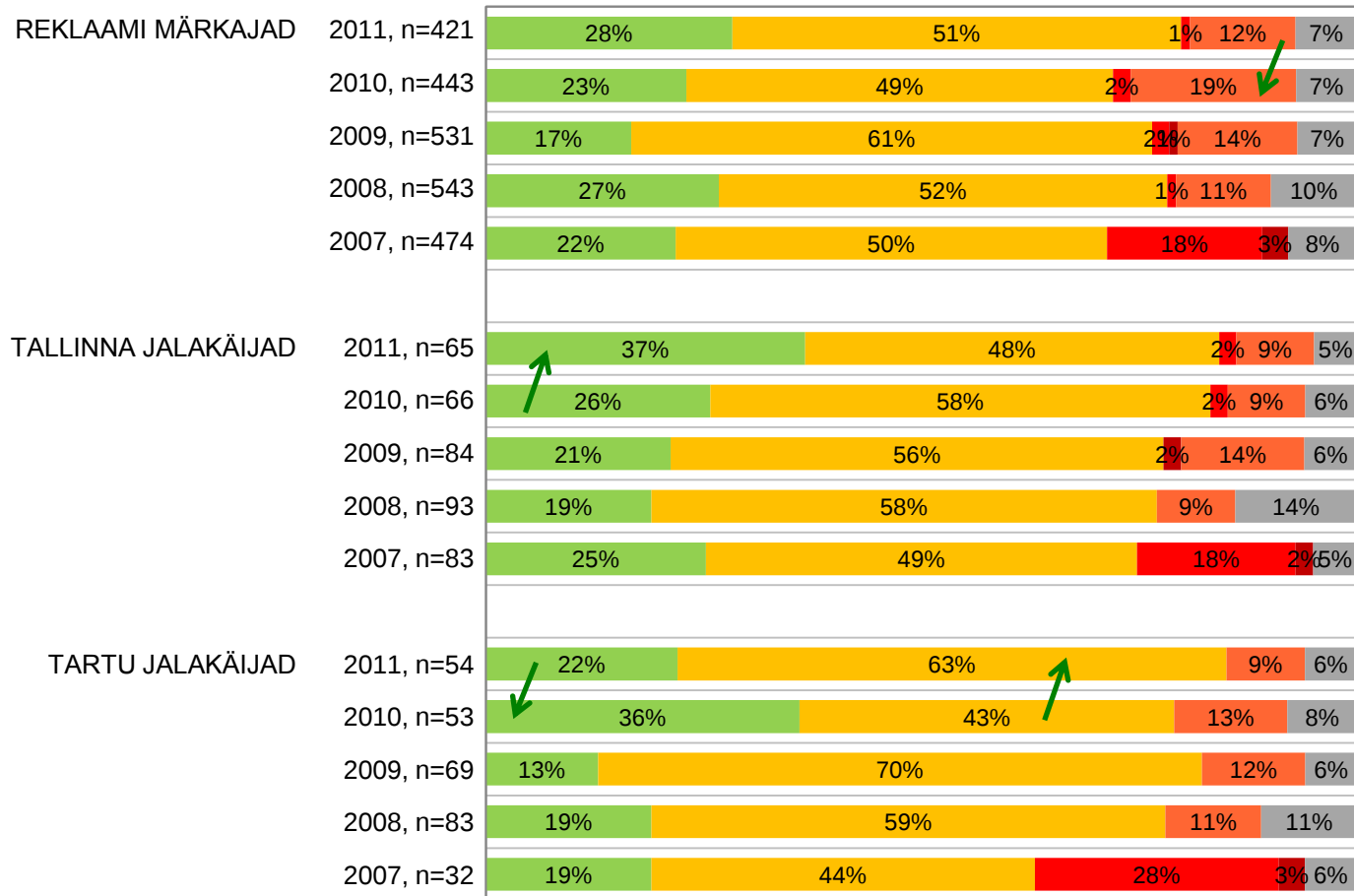

*varasematel aastatel uuriti liikluskampaania mõju vaid autojuhtidele

liikluskampaania mõju liiklejate* käitumisele – jalakäijad

(% nendest, kes märkasid reklaami)

■ kindlasti positiivselt ■ pigem positiivselt ■ pigem negatiivselt ■ kindlasti negatiivselt ■ kampaania ei mõjutanud liiklejate käitumist ■ ei oska öelda

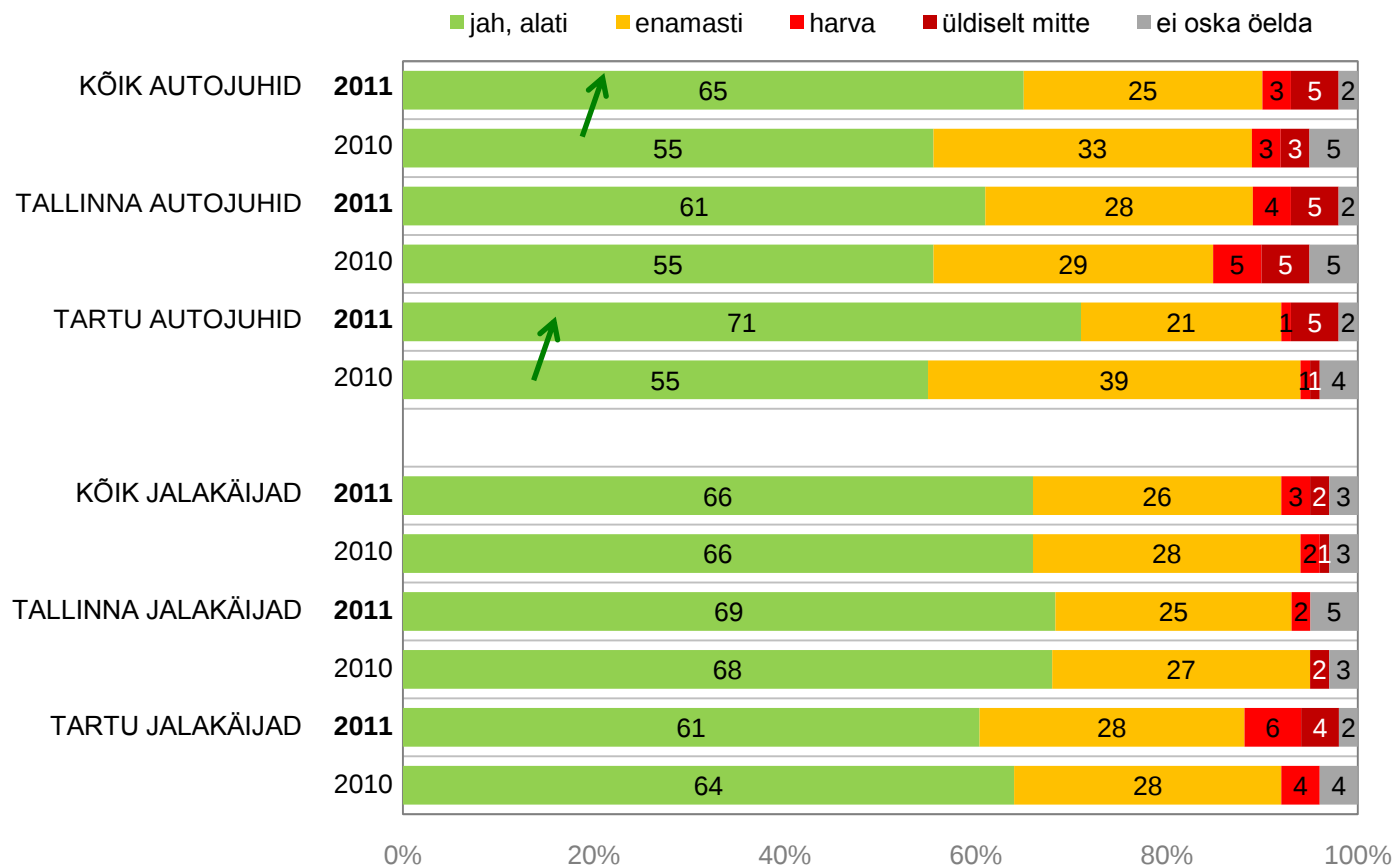

*varasematel aastatel uuriti liikluskampaania mõju vaid autojuhtidele

kampaania üleskutse järgimise aktiivsus

(% nendest, kes märkasid reklaami)

Kas Te liigeldes järgisite kampaania toimumise ajal liiklusrahu üleskutset?

suhtumine piirkiiruse vähendamisse kesklinnas

3

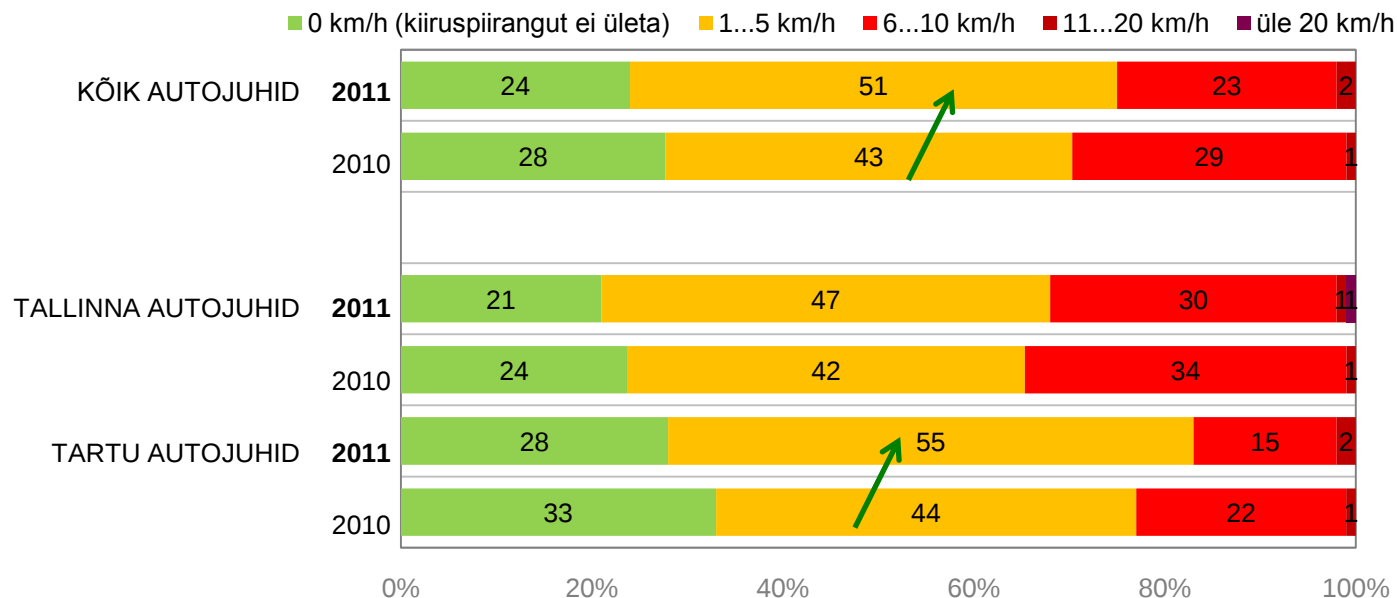
kesklinna piirkiiruse vähendamise pooldajad endiselt vähemuses veendunud vastaseid oluliselt enam Tallinnas

- Linnas kehtestatud kiiruspiirangust peab enda sõnul kinni iga neljas juht. Võrreldes eelmise aastaga on kasvanud nende autojuhtide osakaal, kes ületab piirkiirust 5 km/h piires – antud kasv on toimunud eelkõige Tartu autojuhtide arvelt.
- Autojuhte, kes ei poolda piirkiiruse vähendamist kesklinna piirkonnas 40-le km/h, on endiselt pooldajatest oluliselt enam – eelmisele aastale sarnaselt oleks ainult kolmandik autojuhte suuremal või väiksemal määral sellega nõus. Eriti kriitilised on selles osas Tallinna autojuhid, kellest peaaegu pooled ei poolda üldse piirkiiruse vähendamist.
 - Tallinna autojuhtide seas on pooldajate arv kasvanud meeste, eestlaste ning värskemate autojuhtide hulgas.
- Jalakäijate seas on piirkiiruse alandamise pooldajaid rohkem – nendest rohkem kui pooled on sellega kas täiesti või pigem nõus ning nende hulk on jäänud eelmise aasta tasemele.
 - Jalakäijate seas on pooldajate osakaal langenud 18–34-aastaste vanusegrupis ning vene keelt kõnelevate jalakäijate hulgas. Tartus on pooldajate hulk kasvanud 47–64aastaste vanuserühmas.

kehtestatud kiiruspiirangust kinnipidamine

(% autojuhtidest)

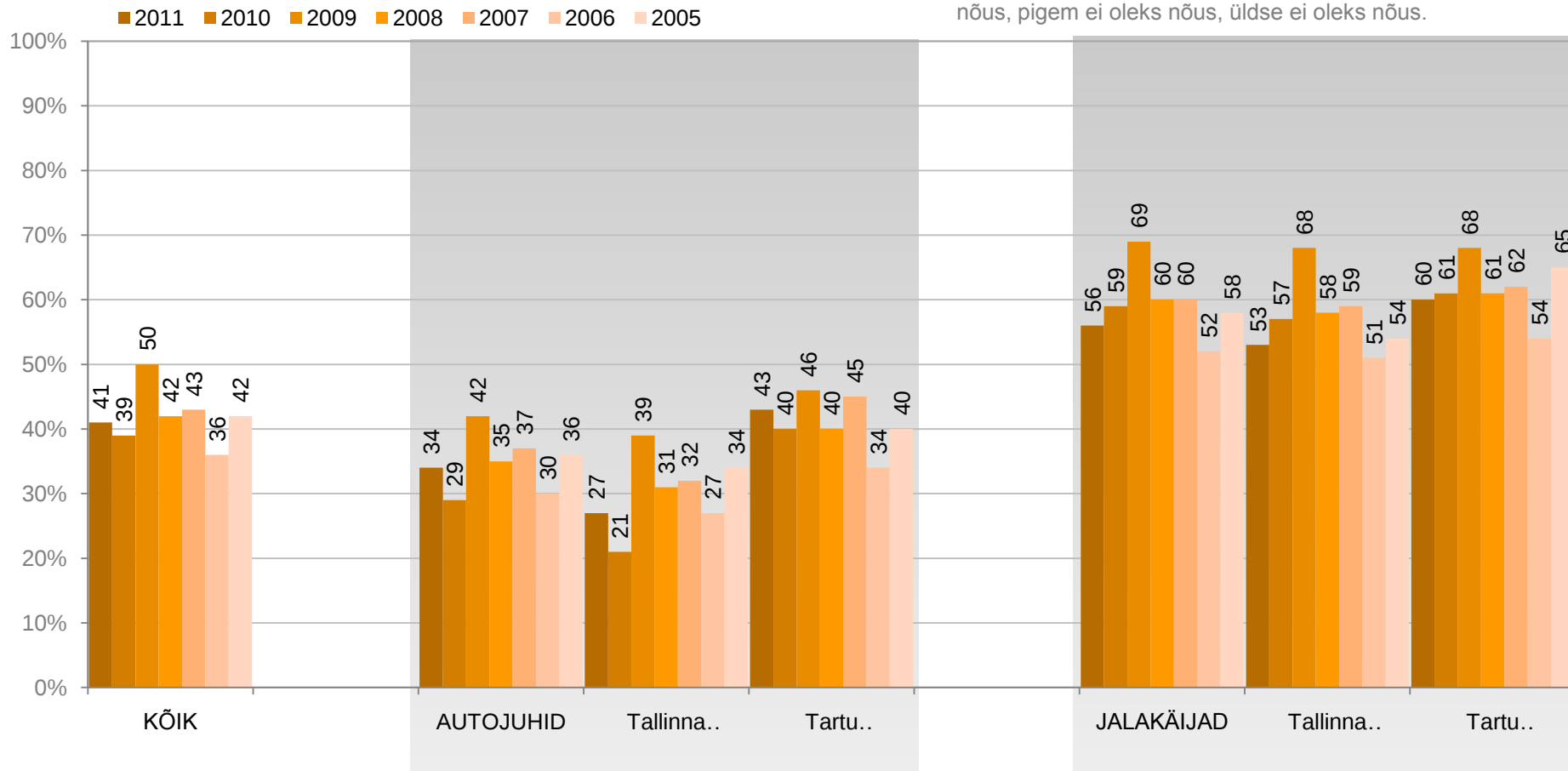
Kas Te autojuhina linnas liigeldes ületate kehtestatud kiiruspiirangut tavaliselt ...?

piirkiiruse vähendamise pooldajad

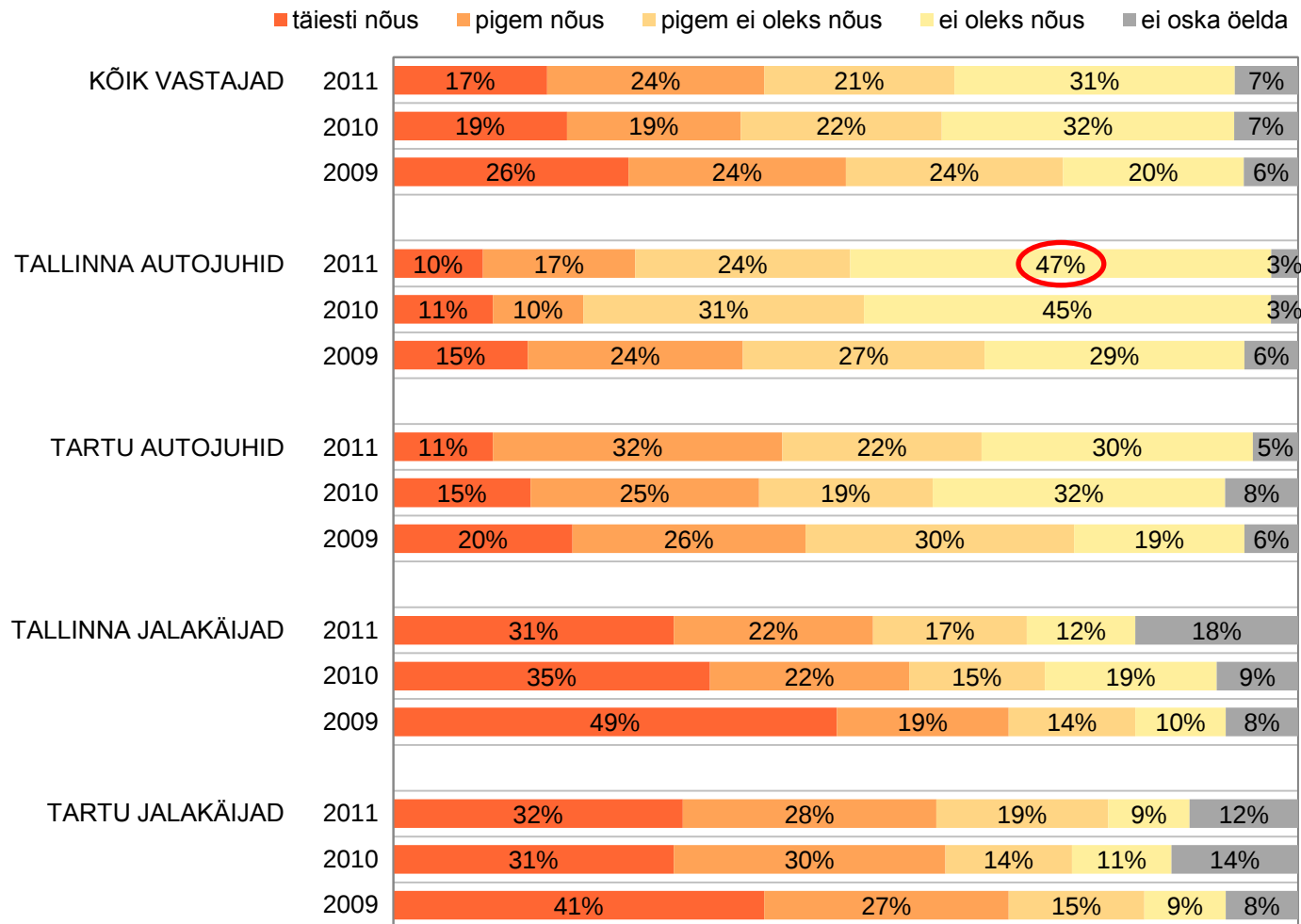
(% vastavast sihtrühmast)

*2009. a muutus küsimuse sõnastus ning jah/ei küsimus asendus laiema vastusteskaalaga, s.o täiesti nõus, pigem nõus, pigem ei oleks nõus, üldse ei oleks nõus.

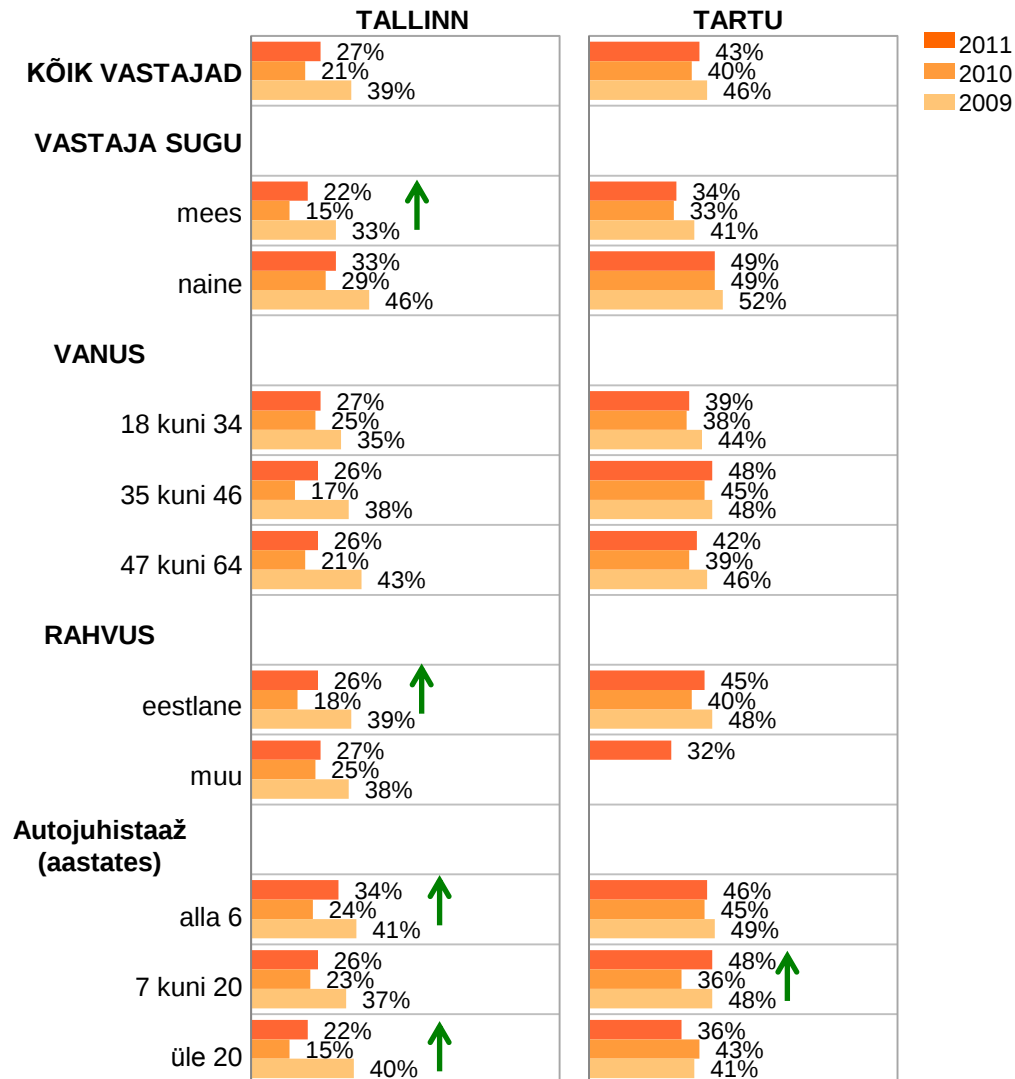
hinnangud piirkiiruse muutmisele sihtgruppide lõikes

(% vastavast sihtrühmast)

suhtumine piirkiiruse vähendamisse kesklinnas – ettepanekut pooldavad autojuhid

(rea % vastavast sihtrühmast)

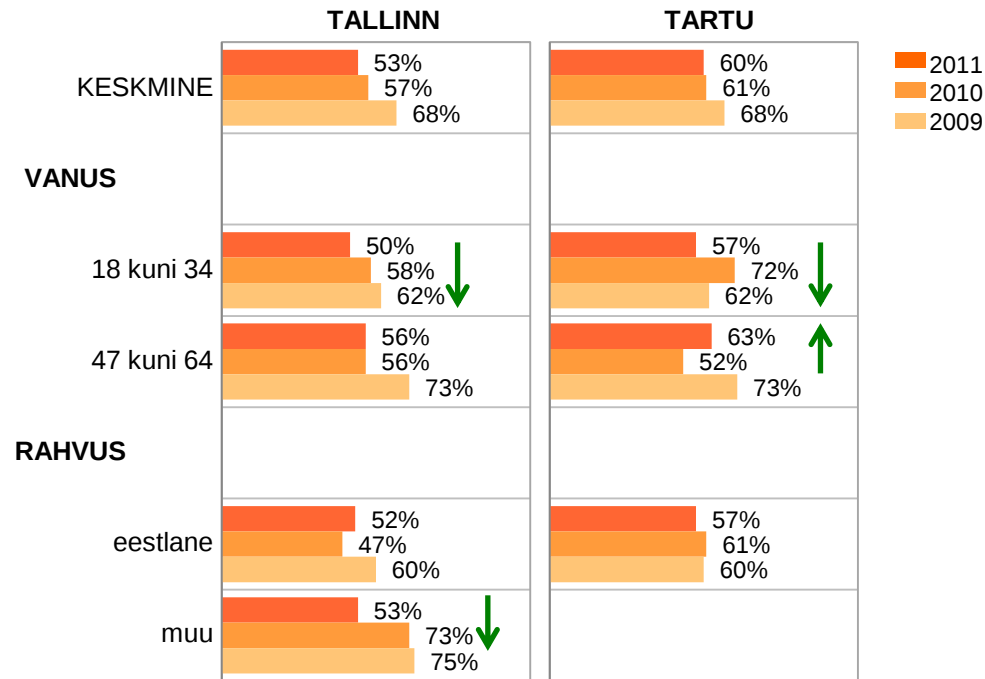
Jalakäijate ja autojuhtide käitumine vöötrajal | suhtumine piirkiiruse vähendamisse kesklinnas

suhtumine piirkiiruse vähendamisse kesklinnas

ettepanekut pooldavad jalakäijad

(rea % vastavast sihtrühmast)

uuringu kokkuvõte

4

autojuhtide käitumine vöötrajal järjest paraneb

liiklusrahu kampaania omab positiivset mõju

piirkiiruse vähendamise pooldajad taas vähemuses

■ Autojuhtide käitumine vöötrajal

- Autojuhtide hinnang oma käitumisele on aasta-aastalt positiivsem. Reguleerimata ülekäiguraja ees peatub enda sõnul üha enam autojuhte.
- Ka jalakäijad on arvamusel, et neile tee andmine ülekäigurajal on paranenud. Siiski on see näitaja väiksem kui eelmisel aastal ning kasvanud on nende jalakäijate hulk (eriti Tallinnas), kes arvab, et olukord teeandmisel ei ole muutunud. Samas väidab iga teine jalakäija, et reguleerimata ülekäigurajal annab talle teed kohe esimene mööduv auto ning selles osas on eelmise aastaga võrreldes toimunud märgatavad positiivsed muutused. Kas jalakäijad hakkavad autojuhtide viisakusega harjuma ja muutuma veelgi nõudlikumaks?

■ Liikluskampaania

- Liikluskampaaniat on märganud kaks kolmandikku kõikidest liiklejatest ning see näitaja on püsinud eelmise aasta tasemel. Sarnaselt eelmisele aastale on kampaania kõige enam silma jäänud Tallinna autojuhtidele ja jalakäijatele.
- Peamiste meediakanalitena nimetatakse spontaanselt varasematele aastatele sarnaselt televisiooni ja välimeediat. Välireklaami nägemine on aga oluliselt langenud kõigi liiklejate seas. Selle põhjuseks võib olla sellel aastal kasutatud tagasihoidlikum/vaoshoitum visuaalne lahendus. Märgatavalt enam on kampaaniat sel aastal märganud raadios.
- Enamik kampaaniat märganud liiklejaist usub, et see on nende käitumist ka positiivses suunas mõjutanud ning see näitaja on eelmise aastaga võrreldes kasvanud. Samuti on vähenenud nende hulk, kes arvavad, et kampaania ei mõjutanud liiklejate käitumist.
- Liikluskampaania positiivset mõju kinnitab ka fakt, et enamik liiklejaid järgis enda sõnul üleskutset alati ning see näitaja on autojuhtide seas eelmise aastaga võrreldes oluliselt tõusnud.

■ Kiiruspiirang ja piirkiiruse vähendamine

- Linnas kehtestatud kiiruspiirangust peab enda sõnul kinni iga neljas juht. Võrreldes eelmise aastaga on kasvanud nende autojuhtide osakaal, kes ületab piirkiirust 5 km/h piires – antud kasv on toimunud eelkõige Tartu autojuhtide arvelt.
- Autojuhte, kes ei poolda piirkiiruse vähendamist kesklinna piirkonnas 40-le km/h, on endiselt pooldajatest oluliselt enam – eelmisele aastale sarnaselt oleks ainult kolmandik autojuhte suuremal või väiksemal määral sellega nõus. Eriti kriitilised on selles osas Tallinna autojuhid, kellest peaaegu pooled ei poolda üldse piirkiiruse vähendamist.
- Jalakäijate seas on piirkiiruse alandamise pooldajaid rohkem – nendest rohkem kui pooled on sellega kas täiesti või pigem nõus ning nende hulk on jäänud eelmise aasta tasemele.

Meeskond

Tatjana Kriger | uuringuekspert

t: 626 8444

e: tanja.kriger@emor.ee

w: emor@emor.ee

Uuringu eri etappides osalesid ja olid vastutavad:

Tellijapoolne kontaktisik:

Uuringu kava ja aruande koostaja:

Valimi koostaja:

Ankeedi programmeerija:

Küsitlustöö koordineerija:

Andmetöötlus:

Graafilised tööd:

Vitali Nestor

Tatjana Kriger

Mare Lepik

Kalev Mitt

Kaja Nebel

Kalev Mitt

Maire Nõmmik, Tatjana Kriger

